

- методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 269–272.
4. Юфименко В. Г. Соціальні мережі як ефективне середовище комунікації в мовній підготовці іноземних студентів / В. Г. Юфименко // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.- наук. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 19 березня 2020 р.). – Полтава, 2020. – С. 272–275.
5. <https://life.pravda.com.ua/society/2020/08/23/242056/> (27 україномовних подкастів на будь-який смак).

УДК 614.253

Т.О. Лещенко, О.М. Шевченко

Полтавський державний медичний університет, Україна
КОМУНІКАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ У ВЗАЄМОДІЇ ЛІКАРЯ Й
ПАЦІЄНТА

Актуальність дослідження зумовлена потребою у фахівцях, здатних успішно виконувати професійну комунікацію; соціальною значущістю проблеми професійно-комунікативної культури лікарів; об'єктивною необхідністю системного формування професійно-комунікативної культури майбутніх працівників медичної галузі. У статті висвітлено аспект комунікативної діяльності лікаря з пацієнтами, методологічні підходи до цієї проблеми; виділено визначальні комунікативні події в спілкуванні лікаря й пацієнта, представлено основне змістове наповнення поняття «комунікативна готовність». Авторки трактують комунікацію як спільну комунікативну діяльність суб'єктів, у процесі якої виробляється спільний погляд на проблеми та їх розв'язання. Комунікація розцінюється не лише як засіб спілкування, а й особистісно-смілова його складова, керована соціальна система, суб'єктами й об'єктами якої є люди. Визначальними комунікативними подіями в спілкуванні лікаря й пацієнта авторки вважають визначення пріоритетних напрямів, цілей і завдань, створення ситуації та предмета процесу комунікативної взаємодії лікаря й пацієнта; спільне проектування ціннісно-сміслового змісту і структури комунікативної взаємодії в умовах профілактичного, діагностичного й лікувального процесів; розвиток емпатії лікаря як ключового фактора в процесі спілкування й лікування хворого; рефлексія спільної комунікативної діяльності.

Ключові слова: комунікативний компонент, взаємодія лікаря й пацієнта, особистісно-орієнтований підхід, діяльнісний підхід, дискурс, компетентність, комунікативна готовність.

The relevance of the research is determined by the need for specialists who are able to successfully carry out professional communication; the social significance of the problem of the professional and communicative culture of doctors; the objective necessity of systematic formation of the professional and communicative culture of future doctors. The article presents the aspect of the doctor's communicative activity with patients, considers methodological approaches to this problem, highlights the defining communicative events in the communication between the doctor and the patient, presents the main meaningful of the concept of "communicative readiness". The authors understand communication as a joint communicative activity of subjects, during which a common view of problems and their solutions is developed. They consider communication as personal and meaningful component, a controlled pedagogical system, the subjects and objects of which are people. The authors consider the defining communicative events in doctor-patient communication to be: determination of priority directions, goals and tasks, creation of a situation and subject of the process of communicative interaction between a doctor and a patient; joint design of the value-semantic content and structure of communicative interaction in the conditions of the preventive, diagnostic and treatment process; the development of the doctor's empathy as

a key factor in the process of communication and treatment of the patient; reflection of joint communicative activity.

Key words: *communicative component, doctor-patient interaction, personality-oriented approach, discourse, event, competence, activity approach, communicative readiness.*

У сфері охорони здоров'я Україна прагне до світових стандартів. Сучасний медичний процес дедалі більше актуалізує проблему взаємодії лікаря й пацієнта, де одним із основних аспектів є комунікативна взаємодія: удосконалення компетентності медпрацівників у сфері спілкування, що сприяє взаємній задоволеності учасників лікувального процесу. У цьому контексті українська вища медична освіта покликана забезпечити підготовку сучасного лікаря, який не лише володіє професійними знаннями, вміннями і навичками, а й обізнаний із принципами і стратегіями успішної професійної комунікації. У зв'язку з цим потреба вдосконалення професійної підготовки майбутніх лікарів з урахуванням необхідності формування їхньої професійно-комунікативної культури не втрачає гострої актуальності.

Актуальність дослідження зумовлена потребою у фахівцях, які здатні успішно виконувати професійну комунікацію; соціальною значущістю проблеми професійно-комунікативної культури лікарів; об'єктивною необхідністю системного формування професійно-комунікативної культури майбутніх працівників медичної галузі. Отже, зазначені потреби зумовили вибір теми нашого дослідження.

Проблема вдосконалення медичної освіти в Україні привертає увагу багатьох науковців. Для нашого дослідження важливі погляди вчених на формування комунікативних умінь майбутніх лікарів (А. Агаркова, І. Герасимова, О. Ісаєва, Т. Корольова, Т. Лещенко, О. Наливайко, С. Пудова, С. Трегуб, О. Шевченко, О. Яковліва та ін.) [3, с. 397]. Аналіз цих джерел дає нам підставу стверджувати, що комунікація – це взаємодія між людьми, під час якої відбувається обмін досвідом, уявленнями, ідеями, інтересами, настроями, установками й почуттями, формується ставлення до одержаної інформації; у процесі комунікації інформація не просто передається, а й розуміється, осмислюється, уточнюється, розширюється [4, с. 173].

Перш за все, зауважимо, що від ефективності комунікації з пацієнтами, їхніми родичами, колегами й підлеглими залежить психологічний клімат у медичному закладі, позитивна психологічна налаштованість учасників лікувально-діагностичного процесу. Здатність лікаря успішно виконувати професійну комунікацію сприяє встановленню й підтриманню психологічного контакту з пацієнтами, дозволяє точніше проводити діагностику, надати пацієнтам адекватну медичну інформацію.

Останнім часом у взаєминах лікаря й пацієнта загалом і в комунікативному процесі зокрема набув поширення термін *дискурс*.

У контексті нашого дослідження з проблеми комунікативної взаємодії лікаря й пацієнта нами застосовується поняття *дискурс*, що розглядається у вигляді формули: мова + дія [2].

Комунікативні акти, які відбуваються між лікарем і пацієнтом, можна подати у вигляді комунікативних подій [5, с. 95], що задають умови взаємодії суб'єктів комунікації.

Визначальні комунікативні події в спілкуванні лікаря й пацієнта, на наш погляд, такі: визначення пріоритетних напрямів, цілей і завдань, створення ситуації та предмета процесу комунікативної взаємодії лікаря й пацієнта; спільне проектування ціннісно-сміслового змісту і структури комунікативної взаємодії в умовах профілактичного, діагностичного й лікувального процесів; розвиток емпатії лікаря як ключового фактора в процесі спілкування й лікування хворого; рефлексія спільної комунікативної діяльності [6, с. 452].

Ефективність реалізації комунікативного компонента виявляється у двох доповнювальних блоках: перший спрямований на професійну медичну діяльність лікаря, другий – на внутрішнє життя й соціально-психологічну сферу життєдіяльності пацієнта.

На основі діяльнісного підходу комунікація розуміється нами як спільна комунікативна діяльність суб'єктів, у процесі якої виробляється спільний погляд на проблеми та їх розв'язання, тому ми розглядаємо комунікацію не лише як засіб спілкування, а й людську, особистісно-смыслову його складову, керовану соціальною системою, суб'єктами й об'єктами якої є люди.

Отже, комунікативний компонент взаємодії лікаря й пацієнта набуває статусу особливої значущості. Він стає центральним структурним орієнтиром у діяльності лікаря, що визначає особливості поведінки особистості лікаря в ситуації взаємодії та спілкування з пацієнтами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агаркова Л. О. Формування професійно-етичної культури майбутніх лікарів у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. К., 2011. 22 с.
2. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посібник. К. : КНЕУ, 2005. 336 с.
3. Лещенко Т. О., Шевченко О. М. Міжкультурна комунікація в навчанні української мови як іноземної здобувачів закладу вищої медичної освіти. *International scientific innovations in human life* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 10-21 січня, 2022 р. Манчестер, 2022. С. 397-401.
4. Остраус Ю. М. Комунікативні якості як критерій сформованості професійно-комунікативної культури майбутніх сімейних лікарів // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2016. Вип. 1. С. 172-179.
5. Шевченко О. М. Culture of pedagogical communication and its formation in the process of professional training in higher education. *Неперервна педагогічна освіта XXI століття* : матеріали Міжнар. пед.-мист. читань пам'яті проф. О. П. Рудницької, м. Київ, 1 грудня, 2022 р. К., 2022. Вип. 5 (17). С. 95-97.
6. Shevchenko O., Leshchenko T. Communicative competence of future doctors as a necessary component of optimizing the system of medical services. *Problems of science and practice, tasks and ways to solve them* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 24-27 травня, 2022 р. Варшава, 2022. С. 451-453.

УДК 378.016:811.124'06:37.018.43:004.774.6БЛОГ-028.23

О.В. Литовська

Харківський національний медичний університет, Україна
YOUTUBE ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ: АНАЛІЗ
ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ

Викладання класичних мов в Україні традиційно спирається на граматично-перекладний метод. Використання вітчизняними освітянами можливостей YouTube є мінімальним. YouTube канали постають платформами для викладання найширшій аудиторії та водночас складовою освітнього процесу, що уможливорює самостійне опанування дисципліною. Закордонні викладачі латинської мови мають багаторічний досвід успішного використання YouTube для викладання латини на усіх освітніх рівнях. Розвідку присвячено розгляду доробку латиністів на YouTube.

Ключові слова: латинська мова, YouTube, інтернет-платформи, жива латина, активна педагогіка

Classical language teaching in Ukraine is traditionally based on grammar-translation method. Ukrainian teachers rarely employ YouTube functions in educational process. YouTube channels provide platform to connect with the broadest audience and at the same time can be used as the part of education which enables independent mastering of the academic discipline. Foreign Latin language teachers have long-term experience of